

Text: Göran Schüsseleder

Flickas pappa

Ingressen skrivs senare.

Toms bokstäver 4 425

Visst hade jag förväntningar när jag skulle bli pappa för första gången. Året var 1972 och jag var nygift med Birgitta. Visserligen hade vi känt varandra rätt många år, men nu tyckte vi det var dags att skaffa barn. Trots den hårda arbetsmarknaden för journalister hade jag året innan, i princip direkt efter journalisthögskolan, blivit anställd av Fokus, SVT:s samhällsprogram.

I slutet av graviditeten var jag tvungen att lämna Birgitta på grund av mitt arbete. Redaktionschefen Bertil Askelöf var nämligen en tuff arbetsledare som ansåg att skulle en reporter ut på uppdrag så skulle han ut. Även om första barnet var på väg. Det var tuffa tag på den tiden och som nyanställd hade jag ingenting att sätta emot.

Det var med väldigt blandade känslor jag åkte ut till Arlanda den där augustimorgonen eftersom jag visste att jag skulle vara borta i tre-fyra veckor veckor framöver. Långt borta. Närmare bestämt Afrika där jag skulle skildra flyktingsituationen i Sudan. Jag hade räknat med att komma hem lagom till det planerade förlossningsdatumet, men blev på vägen hem fast i Uganda där Idi Amin året innan tagit över som landets oinskränkte diktator. Det var otroligt nära att Åza aldrig fått se sin far med tanke på att Amin hatade både vita och journalister. Jag kände en oerhörd frustration att inte få vara hemma hos min fru. Det var en slitsam och besvärlig period. Inte minst för Birgitta som var ensam hemma.

Tack vare Röda Korset, och en massa tur, kom jag äntligen hem. Visserligen någon dag senare än beräknat men innan Åza hade fötts. Då blev jag kallad till repövning. Detta trots att redaktionen hade begärt uppskov just för att jag var precis hemkommen från Uganda med en massa film som behövde klippas och dessutom väntade jag barn. Men det gav ju försvarsmakten fan i och jag hamnade i ett tält någonstans utanför Linköping. Då det helt saknades kommunikationer där i Östgötaskogen tog jag varje kväll med mig några 25-öringar och begav mig till närmaste telefonhytt. Den fanns i Finspång. Detta var min enda kontakt med Birgitta och livet kändes bedrövligt. När beskedet kom att det var dags att föda visade det sig vara en väldigt besvärlig förlossning. Då jag inte blev beviljad någon permission var Birgitta tvungen att klara av den utan mig. Efter förlossningen var läget kritiskt både för mor och barn och inte ens då var det tal om permission. Trots det lämnade jag skogen för att kunna vara vid Birgittas sida vilket naturligtvis ledde till en massa krångel och bråk efteråt.

Åza föddes tidigt på morgonen den 28 september och jag fick se hennes tilltygade lilla huvud för första gången vid lunchtid dagen därpå. Hon såg ju väldigt mosad ut efter sugklockan. Det finns en väldigt fin bild på oss; en ung stolt man med sitt förstfödda barn. Någon vecka senare fick jag äntligen komma hem på riktigt från repövningen och vi blev en liten familj på tre personer. Två år senare föddes min andra stolthet Anna under betydligt lugnare former.

Åza är mer lik mig än vad Anna är. Ibland på ett irriterande sätt då det är egenskaper som jag blir irriterad på mig själv av; jag kan brusa upp för mycket, har ibland ett lite för häftigt temperament och kan vara lite snarstucken. Irriterande då två plus- eller minuspolar som bekant bidrar till en friktion istället för en kontakt. Inte för att vi har haft en dålig kontakt. Tvärtom. Jag har verkligen ansträngt mig att vara en närvarande farsa trots att jag arbetat väldigt mycket. Ett sätt var att försöka hinna hem till middagen med familjen klockan 18 varje kväll. Genom åren har jag varit med och bytt blöjor, badat, matat, lekt och framför allt läst väldigt mycket sagor. Efter jobbet vill säga. Eller på semestrarna där jag var en slags inspiratör kring vad och hur vi skulle göra. Jag brukar säga att min uppgift här i livet har varit att bära och köra bil.

Nu ska jag inte slå mig för bröstet då den som har varit den starkaste och drivande kraften i vår familj är Birgitta. Det är hon som har hållit ihop familjen i vardagen samtidigt som hon skött

marktjänsten och ekonomin.

Naturligtvis har vi haft våra duster genom åren Åza och jag, men jag älskar henne helt och fullt. Och hon är ju väldigt charmig och har mycket humor och är snabb att ta initiativ och att hitta på saker. Det måste vara underbart att ha Åza till mor. Hon är en kul tjej helt enkelt. Och om man ska sammanfatta Åza med ett enda ord så är det "häftig". Med allt vad det ordet innebär.

Åzas bokstäver 4 295

Pappa är otroligt stolt över Anna och mig. En sak som han värdesätter är att vi båda är duktiga inom våra yrken. Jag kommer aldrig att glömma när jag fick fast tjänst här på kvinnojouren Alla kvinnors hus i Stockholm och pappa kom hit med en stor tårta!

Även om han verkligen tog sig tid att traggla läxor med oss, framför allt svenska och engelska då han varit engelsklärare under studietiden, har jag aldrig känt att vi måste prestera. Han har snarare varit uppskattande och stödjande.

Pappa är en riktig morgonmänniska som gärna kliver upp sex på morgonen för att läsa tidningen i lugn och ro till frukosten. När det var dags för oss barn att kliva upp låg det alltid någon utriven artikel eller notis som han tyckte var viktig för oss att läsa innan vi gick till skolan. Jag minns det som väldigt irriterande. Så här i efterhand är jag väldigt tacksam med tanke på allmänbildningen det hela förde med sig. Inte bara genom att läsa dessa nyheter, utan för att alla viktiga händelser, även de som skedde utanför våra egna liv, diskuterades vid middagsbordet när alla var samlade. Vi pratade även mycket kring orättvisor och samhällsansvar vilket säkert utgjorde grunden till mitt eget sociala intresse och engagemang.

Funderar faktiskt på att riva ut nyheter till mina egna barn när de blir äldre. Med risk att själv uppfattas som irriterande.

En annan sak som jag är otroligt glad över så här i efterhand var våra bilsemesterresor vi gjorde varje sommar genom Europa. Bilen var en liten Mazda 323 från mitten av 80-talet. En gång lyckades vi till och med klämma in en kompis. Och fyra kvinnors nödtorft...

Pappa körde och ropade då och då att vi skulle titta på en massa saker längs vägen såsom en historisk plats, en kyrka, en vingård eller något annat i hopp om att vi skulle lyfta blicken ur våra böcker. Någonstans måste han ha lyckats med tanke på hur mycket av Europa vi har fått se.

När det var dags att stanna till för natten var det alltid pappa som sprang runt för att kolla om det fanns några lediga rum. Mina föräldrar bokade aldrig i förväg utan var av den övertygelsen att allt alltid ordnar sig på ett eller annat sätt. Och det gjorde det.

När pappa till slut hittade ett rum bar han upp allas packning till rummen. Inte för att vi bad honom utan för han helt enkelt ville göra det. Annars hade pappa aldrig gjort det. Det gäller egentligen allt han gör.

Att pappa alltid kör beror främst på att mamma inte tycker om att köra. Mammans viktigaste roll under färden var att se till att vi andra inte blev hungriga. Framför allt pappa blir lätt grinig när han börjar bli hungrig. På tal om det; när Anna och jag var små använde han alltid sin teveröst när han var arg och det var lite allvar.

Min son Cesar blev pappas första barnbarn. Att det blev en pojke gjorde honom extra glad, speciellt med tanke på att han aldrig fick en egen son. Jag tror att pappa av någon anledning utgår från att hans son hade blivit en liten kopia av honom själv. Att sonen per automatik hade delat hans stora intresse att sporta. Han har nog aldrig tänkt tanken att det lika gärna hade kunnat bli en liten pysslig kille som gillar att samla på frimärken.

Fast i Cesar har pappa funnit sin efterlängttade kopia. I dag är han fem år gammal och älskar att spela fotboll och tennis med sin morfar. Det intressanta är att Cesar inte tycker att det är kul att springa med honom längre då "morfar alltid förlorar". Som den tävlingsmänniska pappa är har han nämligen aldrig låtit Anna eller mig vinna i något. Varken i memory eller löpning.

En viktig tradition i vår familj är att samlas framför mina föräldrars teveapparat i Norra Ängby när pappas senaste dokumentär har premiär. Vi sitter alla knäpptysta. Det är bara pappa som ger någon enstaka kommentar samtidigt som han går av och an i vardagsrummet.

Efter dokumentären är han mån om att höra vad familjen tycker. Samtidigt börjar telefonen ringa. Martina, flickan med Downs syndrom som pappa följt genom alla år, brukar vara först. Därefter ringer farmor, kollegorna från redaktionen och några till.

Nästa gång det är dags att samlas framför teven är söndagen den 2 mars.

Jag har aldrig sett min pappa som en kändis. Men jag förstod tidigt att han berörde många människor. I första klass kom en pojke fram till mig och sa; ”det var din pappa som sa du till kungen!”.